

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів
дисертації на дисертаційну роботу

ТАН САЙ

**«Формування інтерпретаційної майстерності майбутніх викладачів вокалу
у вимірах міжкультурного діалогу»**

галузь знань 01 – Освіта/Педагогіка

за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

Актуальним завданням сучасної вокальної педагогіки є удосконалення сталої системи підготовки майбутніх викладачів вокалу з врахуванням потреб сучасного суспільства у підготовці спеціалістів музичного мистецтва, здатних до ефективної науково-педагогічної й творчої діяльності.

У вирішенні цієї проблеми дисертантка ґрунтувалася на усвідомленні того, що характерним ознаками сучасного мистецького простору є інтернаціоналізація освітньої системи, інтенсифікація міжнародних творчих контактів і зростання інтересу музичної спільноти до творчості митців різних культур, епох і художніх напрямків. Закономірним наслідком було визначено зростання інтересу до проблем, пов'язаних із інтерпретацією творів різних стилів, жанрів, художніх і творчих напрямків.

Аналіз наукової літератури та спостереження за особливостями підготовки майбутніх викладачів вокалу дозволили дисертантці вивити наявність у вокально-освітній галузі проблем, а саме – суперечностей між вимогами сучасного суспільства щодо художньо-змістової, стильової досконалості вокального виконавства й недостатнім методологічним забезпеченням формування інтерпретаційної майстерності в майбутніх викладачів вокалу у системі вищої освіти; між теоретичними здобутками в галузі мистецької й музичної педагогіки щодо методів і технологій підготовки здобувачів до вокально-виконавської й педагогічної діяльності та недостатньою розробленістю питань формування інтерпретаційної майстерності у вимірах міжкультурного діалогу; між потенціалом напрацьованих методів формування вокально-виконавських навичок як засобу утілення художньо-образного змісту вокального репертуару і недостатнім врахуванням інноваційних підходів і методів підготовки майбутніх викладачів вокалу до педагогічної діяльності, спрямованої на підготовку їхніх майбутніх вихованців до вокально-інтерпретаційної діяльності на високому художньо-виконавському рівні.

Усвідомлення наявності означеної проблеми та бажання удосконалити власну педагогічно-інтерпретаційну майстерність спонукало Тан Сай обрати тему дослідження: «Формування інтерпретаційної майстерності майбутніх викладачів вокалу у вимірах міжкультурного діалогу».

Аналіз значного об'єму наукової й методичної літератури дозволив здобувачці коректно визначити мету, об'єкт, предмет і завдання дослідження, визначити сутність ключових понять «інтерпретація», «виконавсько-

інтерпретаційна майстерність», «інтерпретаційна майстерність викладача вокалу», «міжкультурний діалог».

Розглянуто специфіку музичного мистецтва, обумовлену його плинною природою системою організації музичної мови та її втілення в музично-інтонаційному матеріалі, потребою в «посередництві» між автором і слухачами, які сприймають художній сенс твору через його індивідуальну інтерпретацію виконавцем.

Представлено дефініцію поняття «міжкультурний діалог», під яким розуміється плідний взаємовплив культурних артефактів і мистецьких подій, що реалізуються в діахронно-процесуальному й синхронно-просторовому вимірах у різних формах – як діалог цивілізаційних культур, зокрема культур Сходу і Заходу, музично-художніх напрямів і стилів на різних етапах їх становлення, у внутрішньо-мистецькій діалогічності синтетичного за своєю природою вокально-поетичного мистецтва; як педагогічно-комунікативна діяльність, спрямована на стимулювання співаків-початківців до розроблення власних інтерпретаційних версій твору; як діалектична єдність об'єктивного художньо-образного змісту, вкладеного автором у творіння та його суб'єктно-обумовленого переживання й трактування виконавцями і слухачами.

Підкреслено, що діалогічна природа музичного мистецтва є його атрибутом, що породжує проблему удосконалення її прояву в різних галузях музичної діяльності й формах міжкультурної комунікації. Визначено, що інтерпретаційна майстерність викладача вокалу утворюється внаслідок глибокого засвоєння інтегровано-фахових знань, опанування виконавських і педагогічно-вербальних інтерпретаційних умінь, які в сукупності закладають підґрунтя здатності до переконливого й натхненно-творчого розкриття власного розуміння художнього сенсу музичного твору перед та спонукання здобувачів освіти до всебічного й поглибленого аналізу та самостійної інтерпретації вокального репертуару.

Це дозволило Тан Сай визначити структуру інтерпретаційної майстерності майбутніх викладачів вокалу в єдності особистісно-мотиваційного, фахово-гностичного, аналітико-герменевтичного, виконавсько-комунікативного і методико-практичного компонентів.

У роботі обґрунтовано обрання наукових підходів: полікультурно-діалогічного, особистісно-орієнтованого, компетентісно-творчого і герменевтичного – як підґрунтя для розроблення методики формування інтерпретаційної майстерності майбутніх викладачів вокалу у вимірах діалогу культур.

Визначено комплекс методичних принципів реалізації настановних положень означених наукових підходів, а також окреслено педагогічні умови формування інтерпретаційної майстерності майбутніх викладачів вокалу у вимірах діалогу культур, до яких віднесено: забезпечення діалогічно-творчого освітнього середовища; впровадження засад міждисциплінарної координації вокально-освітнього процесу в їх спрямуванні на оволодіння технологіями виконавської й педагогічної інтерпретації творів; системне застосування інтерактивних педагогічних та інформаційно-комунікативних технологій.

Задля перевірки ефективності авторської методики, на факультеті впроваджувався формувальний експеримент, здійснюваний за трьома етапами.

На першому етапі, відповідно до обґрунтованих компонентів інтерпретаційної майстерності, дисертантка розробила методику діагностування, яка здійснювалася за мобілізаційно-спонукальним, пізнавально-когнітивним, вербально-інтерпретаційним, виконавсько-комунікативним, досвідно-фаховим критеріями з відповідними показниками їх прояву. Представлено дані, які свідчать про те, що переважна більшість здобувачів першого курсу магістерського рівня освіти знаходилася на низькому й задовільному рівнях сформованості досліджуваного феномену.

У роботі докладно розкрито зміст і процес всіх етапів формувального експерименту, представлено організаційні засоби, впроваджені за підтримки діючої на факультеті науково-творчої лабораторії «Інновації мистецької освіти», зокрема — педагогічні й студентські засідання «круглого столу» з відповідною тематикою, диспути, рольові ігри на кшталт «мозкового штурму», «захист презентацій» тощо. Наведено широкий комплекс методів і технологій, спрямований на формування навичок диференційованого, цілісного й герменевтичного аналізу творів та розроблення їх інтерпретаційного концепту. й удосконалення особистих властивостей майбутніх викладачів вокалу, а саме – творчі завдання на компаративний аналіз творів різни стилів, їх виконання різними співаками та майстеркласів відомих у світовому мистецькому просторі співаків і викладачів вокалу тощо.

Наприкінці формувального експерименту дисертантка здійснила другий діагностичний зріз. Подані в роботі порівняльні дані двох діагностичних зрізів довели ефективність розробленої Тан Сай методики формування інтерпретаційної майстерності майбутніх викладачів вокалу.

Наукова новизна дослідження пролягає в тому, що *вперше*: науково обґрунтовано методику формування інтерпретаційної майстерності майбутніх викладачів вокалу у вимірах діалогу культур на засадах звернення до концептуальних ідей полікультурно-діалогічного, особистісно-орієнтованого, компетентісно-творчого і герменевтичного наукових підходів, комплекс методичних принципів реалізації їх настановних положень, у обґрунтованому комплексі педагогічних умов формування інтерпретаційної майстерності майбутніх викладачів вокалу у вимірах діалогу культур, якими визначено: забезпечення діалогічно-творчого освітнього середовища; впровадження засад міждисциплінарної координації в їх спрямуванні на оволодіння технологіями виконавської й педагогічної інтерпретації творів; системне застосування інтерактивних педагогічних та інформаційно-комунікативних технологій; у визначенні форм реалізації міжкультурного діалогу на цивілізаційно-соціокультурному, мистецько-стильовому, особистісно-ментальному рівнях і вияву їх специфіки його прояву в процесі вокально-освітньої діяльності, у визначенні компонентної структури досліджуваного феномену в єдності особистісно-мотиваційного, фахово-гностичного, аналітико-герменевтичного, виконавсько-комунікативного, методико-практичного компонентів; у

розробленні методичної моделі методики експериментальної підготовки майбутніх магістрів музичного мистецтва до вокально-інтерпретаційної діяльності у виконавському й педагогічному векторах провадження міжкультурного діалогу.

Практичне значення результатів дослідження полягає у провадженні розробленої методики формування в майбутніх викладачів вокалу інтерпретаційної майстерності в освітньому процесі закладів мистецької освіти різного рівня, представленого в дослідженні діагностичного інструментарію вияву рівнів сформованості означеного феномену й представлених характеристик якісно-рівневих відмінностей їх прояву. Авторська методика може використовуватися в системі підвищення кваліфікації викладачів вокалу, а також у процесі їхнього професійного самовдосконалення.

Достовірність результатів дослідження забезпечена методологічною обґрунтованістю вихідних положень роботи, обґрунтованістю представленої методики діагностики та її відповідністю предмету, меті й завданням роботи, репрезентативністю вибірки респондентів, використаними методами математичної статистики для верифікації діагностичних даних, а також узагальнення останніх та їх інтерпретація.

Апробація результатів дослідження.

Матеріали дослідження **впроваджено в освітній процес** Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського (акт про впровадження від 23.12.2024, № 3074/24).

Основні положення, результати та висновки дослідження було оприлюднено на 7 конференціях різних рівнів: міжнародних і Всеукраїнських, а також на щорічних звітних наукових конференціях аспірантів і науковців факультету музичної та хореографічної освіти Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського» (2021-2024 р.р.).

Публікації. Основні результати дисертації висвітлено у 8 публікаціях, 4 з яких надруковано в наукових фахових виданнях України (2 у співавторстві) та 4 – апробаційного характеру (2 з яких у співавторстві), видані українською і китайською мовами.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації:

1. Рекомендовано визначити в тексті вступу особистий внесок здобувача у працях, написаних у співавторстві
2. У переліку принципів реалізації положень, обґрунтованих дисертанткою наукових підходів, є такі, що майже дублюються. Рекомендовано опрацювати їх формулювання, надати більшої узагальненості й лаконічності.
3. Варто надати змістову характеристику кожному з етапів формувального експерименту.
4. Робота не позбавлена текстових помилок.

8. Загальний висновок

Дисертація Тан Сай «Формування інтерпретаційної майстерності майбутніх викладачів вокалу у вимірах міжкультурного діалогу» за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки обговорювалася 7 січня 2025 р., протокол №8 на розширеному засіданні кафедри музичного мистецтва і хореографії Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» і рекомендована до захисту.

Головуюча на засіданні фахового семінару:

професор кафедри музичного мистецтва і хореографії
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет»,
університет імені К.Д. Ушинського»
доктор педагогічних наук, професор

Галина НІКОЛАЇ

Експерти:

доцент кафедри вокально-хорової підготовки ДЗ
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»,
кандидат педагогічних наук

Тетяна ОСАДЧА

доцент кафедри музичного мистецтва і хореографії
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»,
кандидат педагогічних наук,
доцент

Людмила СТЕПАНОВА

Учений секретар
кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри музичного
мистецтва і хореографії

Наталія БАТЮК

